

Чисті узбіччя, нові електролінії та чудотворна

За 41 км від Сарн, на березі річки Тусталь, притоки Случа, розкинулося село Селище, що входить у склад Вирівської громади. На шляху до нього можна побачити височенні гори, утворені від копання кар'єрів, сховані в заростях болота обабіч дороги, й лелеку, що розгулює біля людей. А тутешні жителі на запитання про проблеми відповідають із оптимізмом. Тож як живуть у селі, оточеному лісами, кар'єрами й покладами бурштину, та чому варто навідуватися в Селище хоча б раз у рік, дізнавалися «Сарненські новини».

«Якщо цим каменям добре, буду і я тут селитися»

Перша згадка про село сягає 16 століття. Існує легенда про трьох братів, що шукали собі поселення. Стомившись, вони сіли відпочити на горі. Тоді була погожа днина: ясно сяяло сонце, любо, тепло, гарно навкруги. Роздивилися брати й старший сказав: «Так ясно на цій горі, я на ній поставлю собі оселю». Від цього й пішла назва села Ясногірка. Інші два брати пішли далі понад річку Поплавою (нині Тусталь). Середній брат, побачивши на пагорбах каміння, промовив: «Якщо цим каменям добре, буду і я тут селитися». Від цього пішла назва села Селище.

Дорогою до села помітили активне прибирання узбіч. Галина Вознюк із колегами вже більше тижня очищають вулиці й автошляхи, що входять до Селищенського округу.

Служба зайнятості й місцева влада ініціювали роботу комунальників. Заробітну плату для працівників оплачуємо з ними порівну, - пояснює Андрій Кузьмич. А взимку активно боролися з посиленними опадами. Не знаю, чи все вдалося, але прийжджали люди з Києва й казали, що в нас краще справляються з негодою, ніж у столиці.

Підростає покоління потребує сучасної техніки

На перехресті між Ясногіркою й Селищем розташоване приміщення, розділене на дошкільний заклад і амбулаторію. Поки за графіком не настала тиха година, вирішили спершу завітати в ЗДО «Берізка».

Методистка Валентина Парфенюк розповіла, що тут виховують 115 дітей. Ясельної групи немає, але є група п'ятирічок із короткотривалим перебуванням.

23 вихованці відвідують підго-

товчі заняття в Селищенській гімназії. Там вони навчаються до 12 години. А в нас переважно діти з Ясногірки й одна з Чабеля, - каже Валентина Андріївна.

У «Берізці» працюють згідно з перспективним планом за програмою «Українське дошкільля». Тісно взаємодіють із батьками, надають необхідні консультації.

Зараз готуємося до обласного інтернет-фестивалю «Гармонія руху». Потрібно обрати тему, підготувати заняття й відзняти п'ятихвилинне відео. А вже всі конкурси онлайн, - пояснює методистка.

З потреб нарікає на нестачу якісного інтернету й технічного забезпечення.

Комп'ютер і мережа є лише в кабінеті завідувачки. А для покращання ефективності занять необхідно встановити в групах і, звичайно, у кабінеті бухгалтера, - каже Валентина Парфенюк.

Методистка дошкільного закладу Валентина ПАРФЕНЮК.

Медбрат Сергій ЖМУРА та староста Андрій КУЗЬМИЧ розмовляють про буденні справи.

Новий очільник проти старих проблем

Андрій Кузьмич, староста Селищенського старостинського округу, - нове обличчя в політиці. Раніше працював агрономом у колгоспі, землевпорядником, потім на приватних підприємствах.

Якщо з проблемами Селища добре знайомий, бо народився та проживаю в ньому, то потреби інших сіл, які теж у підпорядкуванні, потрібно було вивчати. Після призначення на цю посаду зібрав ініціативну групу, в яку ввійшли по декілька людей із Селища, Ясногірки й Чабеля. Це активні жителі сіл, підприємці, працівники державних установ, представники духовництва. Все обговорили й склали перспективний план. Там передбачені і зрізання аварійних дерев, облаштування обочин, будівництво зупинки. До речі, «ТехноБуд» зголосився допомогти нам у цьому, - розповідає Андрій Адамович.

Також у планах місцевої влади розчистити територію для великого полігону, щоб створити єдине укомплектоване сміттєзвалище, куди звозитимуть відходи з усієї громади.

Зараз Селищем їздить сміттєвоз. Раніше його орендував Клесів. Звіди вивозили у Вирі. Тепер у нашій громаді виникла потреба в окремому автомобілі.

Тож створили власне комунальне господарство, - каже староста.

Також у селі діє Громадське об'єднання «Добробут», членами якого є місцеві жителі, підприємці. Вони подавали свого часу сільській раді пожежний автомобіль, побудували ФАП, встановили вікна у школі.

Робота в селі й справді кипить. Саме зараз триває заміна ліній електропередач.

Стовпи, якими прокладені лінії, застаріли, деякі навіть струхлявіли. Та й були постійні перепади й без того слабкої напруги. Тож підприємці власним коштом оновлює систему постачання. Хоча відчуваємо незручності через відключення електроенергії вдень, та вони тимчасові й навіть приємні, бо ведуть до покращання, - впевнений пан Андрій.

Біля школи зрізали аварійні дерева.

Приміщення амбулаторії.

Населення зростає, а лікарів бракує

Амбулаторія, що обслуговує 4750 людей, нова й простора. Та найбільше, що турбує, - немає сімейних лікарів. Інна Опалько вже шість років їздить сюди з Вирів. І вона єдина лікарка на три села.

На день може бути від 20 до 70 прийомів. Уже й не кажу про кількість телефонних дзвінків. Якщо у великих медичних установах є окремо дитячий

лікар, для дорослих і вагітних, то в нас один для всіх. В село не дуже хочуть їхати працювати, тим паче, коли можна влаштуватися в районі чи області, - каже Інна Анатоліївна.

У закладі діють власна лабораторія, аптечний пункт, проходить вакцинація, є швидкі тести на Covid-19, вірусні гепатити, СНІД.

Любов Примак переконала, що потреба в медиках зростає, адже спостерігається приріст населення. Жінка вже 43 роки працює фельдшеркою.

Спочатку трудилася у ФАПі в Ясногірці. Коли з'явилася амбулаторія, перевелася сюди, - розповідає Любов МIRONІВНА.

В її обов'язках виїжджати на виклики, вести всю документацію, контролювати епідеміологічну ситуацію тощо.

Є серед персоналу й медбрат, який робить ін'єкції, ставить системи на денному стаціонарі. Сергій Жмура в медицині понад 10 років.

Робота подобається, але й навантаження немале. Мабуть, не вистачає кращого державного стимулювання для медиків, тоді їх не бракувало б у селі, - зітхає чоловік.

Ікона: що ще варто знати про село Селище?

Виконуючий обов'язки директора гімназії **Анатолій БІЛЕНЬКИЙ**.

Гімназії не вистачає спортзалу

Селищенську гімназію побудували ще у 1912 році. За цей час були і добудови, і реконструкції, і капітальні ремонти. Нині там навчаються 163 дітвину. Після закінчення дев'ятого класу продовжити вчитися можна в Ясногірській школі I-III ст.

Анатолій Біленький, директор з 16-річним досвідом, показав нам класні кімнати, обладнаний комп'ютерний кабінет, проєкторні дошки.

- Нещодавно до нас приїжджали голова Вирівської громади та його заступники. У планах утеплити фасад приміщення, перекрити дах, зробити паркан. Завдяки оновленню електроніки змогли нарешті вирішити питання з аварійними деревами на подвір'ї. Звернувся в РЕМ із проханням їх викорчувати. Лісники, жителі села долучилися й допомогли нам. Аджє трухлі дерева могли будь-якої миті власти на школу чи обірвати електропроводи, - показує Анатолій Миколайович.

Також хочуть збудувати єдину котельню, що опалюватиме клуб, школу й ~~дільничну раду~~.

- Найболючіша тема - немає спортзалу. Восени й навесні уроки фізичної культури проводимо на подвір'ї, а взимку змушені використовувати пасивні форми навчання: шахи, малорухливі ігри тощо. Якщю клуб опалюватиметься, то зможемо там займатися. Аджє в нас діє спортивна секція, - сподівається директор.

До розмови приєдналася педагог-організатор гімназії Ірина Смик, яка вже п'ять років залучає учнів до участі в різноманітних виховних заходах, акціях, святах.

Заохотити молодь легко, але обов'язково потрібно використовувати цікаві форми й методи, способи подачі, додаткові матеріали. Якщю розповідати сухі відомості, діти, звісно, послухають, але чи запам'ятають і чи матиме це виховне значення? Не впевнена, - каже Ірина Юрївна. - Тож розучуємо танці, готуємо тематичні, літературні заходи.

Педагогиня народилася в Селищі, але побудували з чоловіком житло в

Ясногірці, де зараз і проживають. - Масового виїзду з села немає. Часто порівнюю з Кременцем, де навчалася. Якби не студенти, місто занепало б, бо перспектив там немає. А в нас і народжуваність хороша, і будуються люди. Швидше за все, це завдяки природним багатствам села, - розмірковує пані Ірина.

Найбільший попит у бібліотеці на детективи

Хоч у сільському клубі зараз танців немає, та молода й амбітна завідувачка не сидить без роботи:

- Зараз готуємося до 9 травня, проведемо невеличкий захід. А у червні - День села, тому потрібно

Завідуюча Будинком культури **Катерина ОПАЛКО**.

задіяти молодь до організації його святкування. Хоча масових дійств не плануємо, але відзначити досягнення односельців, їхні здобутки й перемоги все ж потрібно, - розповідає Катерина Опалько.

Дівчина пішла у сферу культури пів року тому після закінчення Рівненського економіко-технологічного коледжу.

- Завжди любила виступати. Й село своє дуже люблю, більше ніж місто. Тому повернулася в рідний край, хоча й планую продовжувати навчання, - підсумувала Катерина.

А ще селищенці неабиякі люблять

Для вибагливих читачів **Людмила ГАНДЗЮК** бере книги у Вирах.

Про чудодійні властивості ікони розповідає протоієрей **Дмитро ПОЛЮХОВИЧ**.

телі детективів. У сільській бібліотеці іноді бракує книг, щоб задовольнити потреби читачів.

- Деколи й не знаю, що запропонувати постійним відвідувачам, які перечитали чи не весь наш дорослий запас. Для них беру літературу з Вирівської бібліотеки. Сама ж захоплююся історичною тематикою. Роман Генріка Сенкевича «Камо грядеши» рекомендую до читання. У захваті від роману Люко Дашвар «На запах м'яса», - ділиться вподобаннями бібліотекарка Людмила Гандзюк.

Вранці вона видає книги учням у шкільній бібліотеці, а після обіду поспішає в Будинок культури. Загалом у Селищі 250 читачів. Серед них не лише діти, а й доросле населення.

- Поповнення літературою невелике. Цього року лише чотири книжочки отримали з державного бюджету. Більше дарують. Зараз наш фонд становить майже три тисячі видань, - каже жінка.

У бібліотеці дбайливо й зі смаком оформлений краєзнавчий куточок. Для його облаштування жителі села принесли вишиванки, вовняні виробы, килимки. Батько Людмили Гандзюк розфарбував стінку, а сестра презентувала портрет Тараса Шевченка, написаний власноруч.

- Часто проводимо тут виховні заходи, вікторини, конкурси, позакласні читання, нещодавно малювали плакати, - розповідає бібліотекарка.

Золоті підвіски у храмі як подяка за зцілення

Благодатна ікона Богоматері - візитівка Селища. Художник зобразив її в єдиному екземплярі. З існуючого переліку ікон, а їх приблизно дві сотні, такої не побачиш.

- За історичними даними, у 1885 році в Селищі згоріла церква. А через деякий час, приблизно за два кілометри від неї, на дубі помітили ікону, яка під час пожежі була в храмі. Люди хотіли віднести святиню в церкву сусіднього села Кам'яне-Случанське. Запрягли 12 пар волів, але ті не змогли зрушити з місця. Тоді всі зрозуміли, що це Божий знак для зведення храму на цьому місці. Тож у

1987 році збудували Свято-Василівську церкву, - переповідає протоієрей Дмитро. - За часів атеїстичної пропаганди храм довго був зачинений. Якось безбожники винесли ікону й стали її нищити. На ній досі помітні сліди від ударів сокири. Та люди стали на захист святині, а винних прицягли до відповідальності. Одна жінка тоді сказала: «Ще за якусь ікону ви будете людей судити». Минув час, і чи за збігом обставин, чи все ж як покарання Господнє за такі слова, але її паралізувало й до кінця життя вона була прикутою до ліжка.

Дмитро Полухович згадує, що ікона довгий час зберігалася у вітварі. І лише на свято Вознесіння Господнього її вносили хресним ходом, ставили біля храму. Тож люди раз у рік з'їжджалися в Селище, щоб прикластися до святині, помолитися біля неї, попросити зцілення.

- Десять років тому з благословення владика Анатолія її перенесли в храм, щоб люди могли будь-коли прийти до неї й помолитися за своє зцілення. І доказами дівості цих молитв є дарунки, які вдячні парафіяни вішають на ікону: ланцюжки, хрестики, підвіски, - каже панотець.

Олена СТАДНИК.
Фото **Василя СОСЮКА.**

